

Na osnovu člana 6. Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list SRBiH", br.22/90, 79/20), člana 54. i člana 143. Zakona o srednjem obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 23/17) i člana 30. i 36., Školski odbor na sjednici održanoj dana 10.12.2021. godine, donio je:

**PRAVILNIK
O ZAŠTITI NA RADU**

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

U cilju uspostavljanja i održavanja sigurnosti na radu, zaštite zdravlja uposlenika od povrede na radu, profesionalnih i drugih oboljenja koji mogu nastati u vezi sa radom, JU Druga gimnazija Sarajevo (u daljem tekstu: škola), propisuje mјere zaštite na radu, te uređuje prava i obaveze uposlenika u vezi zaštite na radu, putem odredbi Pravilnika o zaštiti na radu (u daljem tekstu: Pravilnik), u skladu sa zakonom i drugim važećim propisima.

Član 2.

Zaštita na radu u smislu odredaba ovog Pravilnika obuhvata skup mјera i aktivnosti usmjerenih na stvaranje uslova koji osiguravaju sigurnost na radu, baziranih na sprječavanju i otklanjanju opasnosti i štetnosti koji mogu prouzrokovati povrede na radu, profesionalna i druga oboljenja i narušavanja zdravlja uposlenika na radu, kao i aktivnosti na poduzimanju mјera na očuvanju zdravlja i radne sposobnosti uposlenika.

Član 3.

Zaštita na radu se organizuje, provodi i unaprjeđuje uporedo sa organizacijom i unaprjeđenjem procesa rada uopće, uz primjenu savremenih tehničkih, obrazovnih, zdravstvenih, pravnih, ekonomskih i drugih mјera. Škola u okviru programa i plana mјera zaštite na radu planira i osigurava potrebna sredstva za provođenje i unaprjeđivanje zaštite na radu i njenu realizaciju.

Član 4.

Ovim Pravilnikom prema uslovima i potrebama škole iz oblasti zaštite na radu, bliže se uređuju sljedeća pitanja:

I Način organizovanja i ostvarivanja zaštite na radu, u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i podzakonskim propisima, koji regulišu ovu oblast,

II Opće mјere zaštite na radu i obaveze o uslovima rada,

III Posebne mјere zaštite na radu,

IV Obuka i provjera znanja iz oblasti zaštite na radu i način upoznavanja uposlenika sa opasnostima na radnom mjestu, s aspekta zaštite na radu,

V Prava, obaveze i odgovornosti svih uposlenika u provođenju propisanih mјera zaštite na radu,

VI Sadržaj i način donošenja procjene opasnosti i analize radnih mjesta sa aspekta zaštite na radu, Pravilnik o zaštiti na radu,

VII Izrada plana i programa iz zaštite na radu,

VIII Periodični pregled radnih prostorija, oruđa i uređaja za rad i radnih sredina,

IX Zaštita žena, omladine i invalida,

X Obaveze prema organima nadzora – inspekcije rada i inspekcije zaštite na radu,

XI Disciplinska odgovornost za uposlenike zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite na radu,

XII Saradnja sa eksternim subjektima iz oblasti zaštite na radu,

XIII Pružanje prve pomoći povrijeđenim, ispitivanje uzroka povrede na radu,

XV Vodenje evidencije i čuvanje dokumenata iz oblasti zaštite na radu,

XVI Prelazne i završne odredbe.

II NAČIN ORGANIZOVANJA I OSTVARIVANJA ZAŠTITE NA RADU, U SKLADU SA ZAKONOM O ZAŠTITI NA RADU I PODZAKONSKIM PROPISIMA KOJI REGULIŠU OVU OBLAST

Član 5.

Zaštita na radu je skup tehničkih, zdravstvenih, pravnih, psiholoških, pedagoških i drugih djelatnosti pomoću kojih se otkrivaju i otklanjaju opasnosti koje ugrožavaju zdravlje uposlenika na radu i utvrđuju mjere, postupci i pravila da bi se otklonile ili smanjile te opasnosti.

Svrha zaštite na radu je stvarati sigurne radne uvjete kako bi se sprječile ozljede na radu, profesionalne bolesti, nesreće i nezgode na radu, odnosno umanjile eventuale posljedice.

Provodenje zaštite na radu ne ograničava se samo na profesionalne bolesti, već se nastoji sprječiti bilo koja bolest, odnosno ozljeda, dok se veća pažnja poklanja profesionalnim oboljenjima.

U skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta škola, za staranje o zaštiti na radu određuje se Služba zaštite od požara i zaštite na radu, koja posjeduje stručna lica za zaštitu na radu.

Član 6.

Zaštita na radu se organizuje za vrijeme odvijanja radnog procesa i provodi u svim prostorijama škole.

III OPĆE MJERE ZAŠTITE NA RADU I OBAVEZE O USLOVIMA RADA

Član 7.

Opće mjere zaštite na radu određuju se za sve poslove, odnosno radne zadatke koje uposlenici obavljaju u školi.

Opće mjere zaštite na radu obuhvataju naročito uslove koje treba da ispunjavaju radne i pomoćne prostorije, radionice, skladišni prostori u cilju: osiguranja potrebne radne površine i radnog prostora;

obezbjedenja odgovarajućih puteva za prolaz, transport i evakuaciju uposlenika; pružanja prve pomoći; obezbjeđenja potrebne temperature-ventilacije, osvjetljenja, ograničenja buke i vibracije; otklanjanja štetnih uticaja kod radova gdje se Pravilnik o zaštiti na radu javljuju toksične materije; obezbjeđenja ispravnih sredstava rada; obezbjeđenja od udara električne struje i sprječavanje nastanka požara i eksplozije.

Član 8.

Ako se opasnosti i štetnosti kojima su izloženi uposlenici ne mogu na drugi način otkloniti, upotrebljavaju se sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu utvrđena Katalogom zaštitnih sredstava-opreme i radnih uniformi.

Radne i pomoćne prostorije

Član 9.

Sve radne i pomoćne prostorije u školi moraju biti dovoljno osvjetljene prirodnom, odnosno vještačkom svjetlošću, sa propisanom ventilacijom i temperaturom, prema standardima i podvrgnute periodičnim ispitivanjima u zakonskim predviđenim rokovima.

Član 10.

Podovi radnih i pomoćnih prostorija moraju biti čvrsti, ravni, izrađeni od takvog materijala da se mogu lako čistiti i po potrebi prati, ali da tom prilikom nisu klizavi i skliski.

Član 11.

Radne prostorije u kojima se rukuje, odnosno manipuliše lako zapaljivim i eksplozivnim materijama, smiju se zagrijavati samo na takav način, da opasnost od požara i eksplozije bude potpuno isključena.

U ovim prostorijama iz stava 1. mora se osigurati prirodna ili vještačka ventilacija, prema važećim propisima.

Prostorije iz stava 1., moraju se periodično ispitivati ukoliko se u njima javljaju prašina, para, gasovi i druge hemijske štetnosti.

Sredstva i oruđa za rad

Član 12.

Nova oruđa i sredstva za rad prilikom nabavke, moraju imati odgovarajuće ateste i garantne listove koji garantuju za njihovu ispravnost, te uputstvo za rukovanje i siguran rad, koje dostavlja isporučilac oruđa, odnosno sredstva.

Oruđa i sredstva za rad koja su u upotrebi, moraju biti ispitana u pogledu njihove ispravnosti i sigurnosti od strane ovlaštene institucije koja izdaje odgovarajući dokument o ispravnosti i sigurnosti pregledanih oruđa i sredstava za rad.

Korisnik oruđa i sredstva za rad je obavezan prije upotrebe, izvršiti neophodnu kontrolu istih, u skladu sa propisanim uputama od strane proizvođača.

Kretanje uposlenika i transport

Član 13.

Svi prilazni putevi, prolazi i putevi unutrašnje komunikacije, te putevi evakuacije uposlenika moraju biti stalno slobodni, prohodni i propisno obilježeni.

Član 14.

U otvorenom prostoru i drugim pomoćnim prostorijama materijal mora biti tako složen, da se isključuje mogućnost njegovog pada, zbog nepropisnog skladištenja.

Buka i vibracija

Član 15.

Nivo buke i vibracije u svim radnim prostorijama mora imati dozvoljenu granicu prema važećim propisima, uz obavezujuće periodične pregledе u zakonom predviđenim rokovima.

Član 16.

Uposlenicima koji su izloženi povećanoj buci iznad dozvoljene granice, moraju se osigurati odgovarajuća lična zaštitna sredstva za zaštitu od buke i vibracije, te provesti mjere kojima će se ublažiti uticaj buke i vibracije na njihovo zdravlje.

Električna struja i štetna zračenja

Član 17.

Opasna mjesta gdje su smješteni električni vodovi visokog napona, stubovi ili goli električni provodnici pod naponom, moraju biti obilježena propisanom oznakom. U prostorijama sa električnim uređajima visokog napona dopušten je pristup samo određenim stručnim uposlenicima i takve prostorije moraju biti zaključane, ako se u tim prostorijama ne nalaze uposlenici koji rade u njima.

Član 18.

Svi administrativno-tehnički objekti škole, prema važećim propisima moraju biti zaštićeni od udara groma, gromobranskom instalacijom.

Skladištenje opasnih i štetnih materija

IV POSEBNE MJERE ZAŠTITE NA RADU

Član 19.

Posebne mjere zaštite na radu obezbjeđuju se kod radova kod kojih se primjenom opštih mjera zaštite na radu, ne može otkloniti opasnost od profesionalnog oboljenja, odnosno opasnost od nastupanja invalidnosti nakon određenog vremena provedenog na tim poslovima, kao što je rad pri ekstremno niskim i visokim temperaturama, vlazi, rad na otvorenom prostoru, na visini, na pokretnim sredstvima, u zagađenom prostoru od štetnih gasova (ugljjen monoksid, ugljendioksid i dr.), štetne prašine, opasnosti od zaraznih bolesti i sl.

Član 20.

Ukoliko se vrši nabavka mašina ili uređaja na mehanizovani pogon, alata i drugih sredstava za rad kao i sredstava za ličnu zaštitu, potrebno je od proizvođača tražiti uputstvo za siguran rad i održavanje, te ispravu kojom se dokazuje da su proizvedi izrađeni u skladu sa važećim propisima, i samo se takva smiju nabaviti i staviti u promet (koristiti).

Član 21.

Radi osiguranja sigurnih radnih uslova, potrebno je vršiti periodična ispitivanja oruđa i uređaja za rad, radnih prostorija i objekata, i to:

- Sve vrste oruđa i ručnih alata sa električnim i drugim vrstama pogona - svakih 36 mjeseci,
- Radne i pomoćne prostorije u kojima se pojavljuju fizičke, hemijske i biološke, mikroklimatske štetnosti – svakih 36 mjeseci,
- Elektroinstalacije –svakih 36 mjeseci,
- Gromobranske instalacije – svakih 6 mjeseci.

Član 22.

Posudama pod pritiskom mogu rukovati samo za to ovlašteni i sposobljeni uposlenici, u skladu sa pismenim uputstvima za rukovanje.

Član 23.

Svaki sud pod pritiskom mora posjedovati propisanu prateću dokumentaciju, te se za iste vodi propisana evidencija o provedenim periodičnim pregledima.

Član 24.

U radionicama za domare mjere zaštite na radu za uposlenike koji obavljaju servisiranje i popravke, bušenje, sječenje, varenje, rezanje, alatnički poslovi i sl., utvrđene su slijedeće mjere zaštite na radu:

- mora postojati propisana ventilacija, koja se mora održavati u ispravnom stanju, te se mora osigurati optimalna temperatura za rad uposlenika,
- mora postojati propisno osvjetljenje, koje se mora održavati u ispravnom stanju, alati, uređaji i pomoćna sredstva moraju biti ispravni i pogodni za rad, odnosno mogućnost od povrede na radu sa istim treba svesti na najmanju moguću mjeru,
- kod upotrebe ručnih bušilica i brusilica dovodni kablovi moraju biti neoštećeni i propisno uzemljeni,
- prekidači, utičnice i sigurači za električnu struju moraju biti propisno postavljeni i ispravni,
- sve mašine i uređaji u bravarskoj radionici moraju biti uzemljeni i snabdjeveni zaštitnim oklopom na rotirajućim dijelovima,
- uposlenik koji vrši varenje mora upotrebljavati propisana sredstva zaštite,
- pri upotrebi aparature za autogeno varenje uposlenik se mora strogo i uvijek pridržavati propisanih uputstava,
- putevi evakuacije i požarni putevi moraju biti stalno prohodni.

Član 25.

Manje razvodne table moraju biti smještene u odgovarajuće ormare i uvijek zaključane.

Skladišni prostor

DRUGA GIMNAZIJA SARAJEVO • SUTJESKA 1 • 71 000 SARAJEVO • BOSNA I HERCEGOVINA

TEL: +387 33 586-361 • FAX: +387 33 586-371 • ID BROJ SKOLE 4200145800009

Član 26.

U skladištu su utvrđene slijedeće mjere zaštite na radu:

- mora postojati propisana ventilacija, koja se mora održavati u ispravnom stanju,
- mora osigurati optimalna temperatura za rad uposlenika,
- mora postojati propisno osvjetljenje, koje se mora održavati u ispravnom stanju,
- police koje se postavljaju unutar skladišta moraju da zadovoljavaju uslove u pogledu njihove stabilnosti i čvrstoće, te u svakom trenutku moraju da izdrže teret koji se nalazi na njima,
- slaganje robe u skladištu mora biti planski izvedeno, da ne bi došlo do rušenja naslagane robe sa polica ili drugog mesta za odlaganje iste,
- alati, utređaji i pomoćna sredstva koji se koriste u skladištu moraju biti ispravni i pogodna za rad, odnosno mogućnost od povrede na radu svesti na najmanju moguću mjeru,
- prekidači, utičnice i osigurači za električnu struju moraju biti propisno postavljeni i ispravni,
- svi električni uređaji, postrojenja, odnosno elektro potrošači u skladištu moraju biti sigurni i propisno uzemljeni,
- uposlenik koji vrši poslove u skladištu mora upotrebljavati propisana sredstva zaštite,
- obilježiti glavne i pomoćne prolaze do radnog mjeseta, izvući linije žutom bojom širine 10cm,
- obilježiti radni porstor na radnom mjestu,
- obilježiti skladišni porstor, te glavne i pomoćne prolaze u skladištu (širina glavnog prolaza između polica je minimalno 1,5 m, a širina pomoćnih prolaza je 0,80 m), putevi evakuacije i požarni putevi moraju biti stalno prohodni.

V OBUKA I PROVJERA ZNANJA IZ OBLASTI ZAŠTITE NA RADU I NAČIN UPOZNAVANJA UPOSLENIKA SA OPASNOSTIMA NA RADNOM MJESTU, S ASPEKTA ZAŠTITE NA RADU

Član 27.

U skladu sa odredbama Zakona o zaštiti na radu, škola je dužna organizovati obuku iz oblasti zaštite na radu za uposlenike, kako po zasnivanju radnog odnosa, tako i u toku trajanja radnog odnosa u školi, u skladu sa propisanim rokovima i sadržajem obuke.

Član 28.

Obuka i provjera znanja uposlenika iz oblasti zaštite na radu vrši se u sklopu Programa obrazovanja uposlenika iz oblasti zaštite na radu, a istu provodi pravno lice ovlašteno za zaštitu na radu.

Član 29.

Svaki uposlenik mora se prethodno upoznati sa pravima i obavezama, kao i opasnostima na radnom mjestu, kao i obavezom i načinom korištenja lične zaštitne opreme s aspekta zaštite na radu.

Upoznavanje sa pravima i obavezama iz zaštite na radu za uposlenike vrši neposredni rukovodilac organizacione jedinice u koju se raspoređuje uposlenik, u saradnji sa Službom zaštite od požara i zaštite na radu.

Član 30.

Prije raspoređivanja na određeno radno mjesto, uposlenik mora biti upoznat sa:

- sa tehnološkim procesom rada uopće, a posebno s organizacijom posla i načinom rada (dolazak i odlazak na radno mjesto, kretanje na radnom mjestu i radnoj sredini, način obavljanja poslova itd.,
- sa općim i posebnim propisima, mjerama i upustvima o zaštiti na radu, kao i s obavezom da se na radu mora pridržavati istih, te sa posljedicama koje mogu da nastupe zbog nepridržavanja mjera zaštite na radu,
- sa pravima, dužnostima i odgovornostima u oblasti zaštite na radu, sa ličnim i kolektivnim zaštitnim sredstvima, opremom i uređajima za zaštitu na radu, koje je dužan da koristi u toku rada na radnom mjestu.

VI PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI SVIH UPOSLENIKA U PROVOĐENJU PROPISANIH MJERA ZAŠTITE NA RADU

Član 31.

Školski odbor škole u oblasti organizovanja i unaprijeđenja zaštite na radu ima slijedeća prava, obaveze i odgovornosti:

- da donese Pravilnik o zaštiti na radu Preduzeća,
- da po potrebi daje tumačenje odredbi donesenog Pravilnika zaštite na radu Preduzeća.

Član 32.

Uprava škole u okviru svoje nadležnosti ima sljedeća prava, obaveze i odgovornosti:

- da organizuje provođenje zakona i propisa iz oblasti zaštite na radu u Preduzeću,
- da usaglasi i utvrdi nacrt Pravilnika o zaštiti na radu, te isti dostavi Školskom odboru na usvajanje,
- da organizuje provođenje analize radnih mjesta i procjene opasnosti s aspekta zaštite na radu, radi utvrđivanja radnih mjesta sa posebnim uslovima rada u školi,
- da osigura finansijska sredstva i nabavku sredstava i opreme za zaštitu na radu,
- da se stara o blagovremenoj i propisanoj nabavci sredstava i opreme za zaštitu na radu, njihovom namjenskom korištenju, a na osnovu prijedloga Službe zaštite od požara i zaštite na radu,
- da pokrene postupak zbog povrede radne dužnosti protiv uposlenika koji ne provode propisane mjere zaštite na radu ili ne koriste propisanu i zaduženu opremu i sredstva za zaštitu na radu,
- da prati primjenu propisa iz oblasti zaštite na radu, te dostignuća iz ove oblasti.

Član 33.

Odgovorno lice za zaštitu od požara i zaštite na radu u saradnji sa sekretarijatom škole ima slijedeća prava, obaveze i odgovornosti:

- da sačini, odnosno organizuje sačinjavanje svih dokumenata iz oblasti zaštite na radu, te da iste dostavi Školskom odboru na razmatranje i usvajanje,
- da organizuje staranje o provođenju zaštite na radu i vrši kontrolu primjene odredbi ovog Pravilnika, drugih općih akata iz oblasti zaštite na radu,
- da se stara o organizovanju periodičnih pregleda radnih prostorija, oruđa za rad uređaja i elektro instalacija, gromobrana i uzemljenja,
- da učestvuje u pripremi i provođenju postupka javne nabavke ličnih zaštitnih sredstava i opreme,
- da organizuje periodične obilaske objekata škole i terena u cilju uočavanja stanja i nedostataka i da o tom podnosi izvještaj neposrednom rukovodiocu,

- da učestvuje u organizovanju obuke svih uposlenika iz oblasti zaštite na radu, da podnosi prijavu za pokretanje postupka zbog povrede radne obaveze uslijed nepridržavanja propisanih mjera zaštite na radu,
- da predloži zabranu rada nadležnom rukovodiocu i po ukazanoj potrebi predloži udaljavanje uposlenika koji krši propise zaštite na radu, odnosno koji ne upotrebljava propisana zaštitna sredstva, te predlaže pokretanje postupka zbog povrede radne obaveze, u skladu sa važećim propisima,
- da organizuje vođenje svih propisanih evidencija iz oblasti zaštite na radu,
- da neposrednom rukovodiocu, jednom godišnje dostavlja na razmatranje izvještaj o stanju zaštite na radu, a on ga nakon upoznavanja proslijeđuje direktoru škole, na upoznavanje i razmatranje,
- da, putem neposrednog rukovodioca, obavlja inspekciju rada i inspekciju zaštite na radu o izvršavanju njihovih rješenja kojima je naloženo otklanjanje nedostataka i provođenje mjera iz oblasti zaštite na radu,
- da prati propise iz oblasti zaštite na radu, te dostignuća iz ove oblasti i da predlaže njihovu primjenu u školi, u skladu sa obavezama i potrebama škole.

Član 34

Rukovodioci i uposlenici škole u svojoj organizacionoj jedinici, ekipi i djelokrugu rada, u provođenju zaštite na radu imaju sljedeća prava, obaveze i odgovornosti:

- da, u saradnji sa Službom zaštite od požara i zaštite na radu upoznaju uposlenike iz svoje organizacione jedinice sa uslovima rada i izvorima opasnosti i štetnostina radnom mjestu, a naročito novoprimaljene uposlenike prije početka rada, odnosno u slučaju promjene sredstava rada, premještaja uposlenika sa jednog posla na drugi ili promjene radnog mesta, o čemu se sastavlja zapisnik,
- da, u saradnji sa odgovornom osobom za zaštitu od požara i zaštite na radu upoznaju uposlenike sa pravilnom upotrebnom ličnih zaštitnih sredstava kao i da ih upute u njihovo namjensko korištenje, o čemu se sastavlja zapisnik,
- da nadziru primjenu propisanih mjera zaštite na radu od strane uposlenika iz svoje organizacione jedinice,
- da rad na poslovima sa električnom strujom, gasom i sudovima pod pritiskom dozvole samo uposlenicima koji su obučeni i posjeduju odgovarajuću stručnu spremu i kvalifikaciju za obavljanje ovih poslova,
- da prijave nadležnoj službi zaštite od požara i zaštite na radu nedostatke, kvarove ili pojavu koji bi mogli ugroziti zdravlje uposlenika,
- da ako imaju saznanja o korištenju i nepotpunjenošći priručne apoteke (ormarić prve pomoći) o tome odmah obavijeste Službu zaštite od požara i zaštite na radu,
- da zabrane rad ili udalje uposlenika iz svoje ekipe ili organizacione jedinice sa radnog zadatka kada krši propise zaštite na radu, koji ne upotrebljava propisana zaštitna sredstva, te predlaže pokretanje postupka zbog povrede radne obaveze, u skladu sa važećim propisima,
- da udalje uposlenika iz svoje organizacione jedinice sa posla, ako postoji sumnja da je isti došao u alkoholiziranom stanju ili je konzumirao alkohol u toku rada i uputi prijavu nadležnom rukovodiocu.
- da u slučaju teže povrede na radu, odnosno smrtnog slučaja, odmah izvijesti neposrednog rukovodioca i odgovorno lize za zaštitu od požara i zaštite na radu, a ovi nadležni organi inspekciju zaštite na radu,

- da prijavi svaku povredu na radu iz nadležnosti svoje organizacione jedinice,
- da podnose prijave za povredu radne obaveze zbog nepridržavanja mjera zaštite na radu,
- da, u saradnji sa odgovornom osobom za zaštitu od požara i zaštite učestvuju u organizovanju obuke iz oblasti zaštite na radu,
- da prate propise iz oblasti zaštite na radu ukoliko je potrebno provođenje mjera zaštite na radu u njihovoj organizacionoj jedinici.

Član 35.

Svi uposlenici škole imaju slijedeća prava, obaveze i odgovornosti:

- da primjenjuju propisane mjere zaštite na radu,
- da namjenski koriste sva zaštitna sredstva koja mu pripadaju odnosno lična zaštitna sredstva propisana na radnom mjestu na koje je uposlenik raspoređen,
- da ne daju na upotrebu trećim licima, zaduženu opremu i sredstva za zaštitu na radu,
- da prilikom rada pažljivo rukuju sa ličnom zaštitnom opremom, te istu održavaju u ispravnom stanju,
- da poslove odnosno radne zadatke obavljaju sa punom pažnjom radi sigurnosti svog zdravlja, kao i zdravlja ostalih uposlenika u Preduzeću,
- da odmah prijave neposrednom rukovodiocu sve zapažene nedostatke, kvarove ili druge pojave koje bi mogle ugroziti sigurnost na radu
- da obavezno prisustvuju i prođu obuku i provjeru znanja iz oblasti zaštite na radu,
- da se upoznaju sa odredbama ovog Pravilnika prilikom stupanja na posao,
- da poslove, odnosno radne zadatke obavljaju na način i pod uslovima kako je tehnološkim uputstvom i postupkom propisano,
- da svaku povredu na radu odmah prijave svom neposrednom rukovodiocu,
- da prilikom težih povreda na radu, kolektivne nesreće ili elementarnih nepogoda pruže prvu pomoć povrijeđenim uposlenicima i učestvuje u otklanjanju posljedica,
- da pravilno rukuju oruđima i sredstvima za rad i da prilikom završetka rada oruđe i sredstvo za rad ostave u ispravnom i urednom stanju.

Član 36.

U toku rada u školi svi uposlenici škole te stručna lica angažovana po bilo kom drugom osnovu školi, su dužni da se pridržavaju sljedećih općih mjera zaštite na radu:

- da poštiju zabranu pušenja, kao i pristupa sa otvorenim plamenom ili užarenim predmetom u prostorije gdje se nalaze ili gdje se radi sa lako zapaljivim materijama, kao što su: boje, lakovi, razređivači, nafta i naftni derivati, ulja, odorans (THT), gas i slično,
- da poštiju zabranu ulaska u prostorije sa električnim uređajima visokog napona, gasnim postrojenjima i kotlovnice u koje je dozvoljen ulazak samo stručnim i ovlaštenim licima koji prate rad tih postrojenja,

Član 37.

Upozlenik koji zasniva radni odnos u školi ili se raspoređuje na druge poslove, dužan je sekretarijatu škole, kao i neposrednom rukovodiocu, odnosno ljekaru zdravstvene ustanove, prijaviti svoje zdravstvene nedostatke koji se ne mogu primjetiti bez prijave (nesvjestica, padavica, grčenje mišića, vrtoglavica, česta glavobolja, narkomanija, alkoholizam i drugo važno s zdravstvene strane).

Član 38.

Uposlenik koji smatra da nisu provedene propisane mjere zaštite na radu dužan je odmah o tome izvestiti neposrednog rukovodioca i nadležnu odgovorno lice za zaštitu od požara i zaštite na radu, a ovi će poduzeti konkretnе mjere na utvrđivanju stanja, te pristupiti pronalaženju adekvatnog rješenja.

VII SADRŽAJ I NAČIN DONOŠENJA PROCJENE OPASNOSTI I ANALIZE RADNIH MJESTA SA ASPEKTA ZAŠTITE NA RADU

Član 39.

Procjena opasnosti i analiza radnih mјesta se izrađuje u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i međunarodnim propisima i standardima koji reguliraju ovu oblast.

Član 40.

Procjena i analiza podliježe reviziji, izmjeni i dopuni, koja se vrši najmanje jedanput na godišnjem nivou, ili ranije u slučaju potrebe.

VIII IZRADA PLANA I PROGRAMA MJERA ZAŠTITE NA RADU

Član 41.

Plan i Program mjera zaštite na radu donosi se kao akt prilikom donošenja godišnjeg Plana poslovanja škole.

Ovaj dokument u formi nacrtta izrađuje sekretar škole, a odobrava Školski odbor.

Član 42.

Plan i program mjera zaštite na radu sadrži zadatke za održavanje i poboljšanje uslova rada i preduzimanje mјera zaštite na radu kojima se osigurava siguran rad uposlenika

IX PERIODNIČNI PREGLEDI RADNIH PROSTORIJA, ORUĐA I UREĐAJA ZA RAD I RADNIH SREDINA

Pregled radnih i pomoćnih prostorija

Član 43.

Sve radne i pomoćne prostorije moraju se povremeno i periodično u Zakonom predviđenom roku, pregledati radi utvrđivanja funkcionalnosti, odnosno da li ispunjavaju propisane radne uslove.

Periodični pregledi i ispitivanje oruđa i uređaja za rad

Član 44.

Sredstva za rad, odnosno oruđa, uređaji, postrojenja instalacije, alati, za vrijeme rada moraju biti u ispravnom stanju, odnosno da ne ugrožavaju lica koja sa njima rukuju ili se nalaze u neposrednoj blizini, a periodični pregledi se vrše u skladu sa članom 21. ovog Pravilnika.

Član 45.

Dnevne, nedjeljne, mjesečne, godišnje i vanredne preglede oruđa i uređaja vrši organizaciona jedinica zadužena za održavanje sredstava prema ukazanoj potrebi, i gdje se moraju pridržavati svih propisanih mjera zaštite na radu.

Mjerenje i ispitivanje radne sredine

Član 46.

Škola je dužna putem ovlaštene institucije ili pravnog lica vršiti mjerenje uslova radne sredine.

Na osnovu nađenog stanja škola je dužna preduzeti mjere u cilju otklanjanja utvrđenih štetnosti, a naročito je obavezno preduzeti odgovarajuće mjere, gdje su utvrđene štetnosti koje prelaze maksimalnu dozvoljenu koncentraciju.

Pregledi uslova radne sredine (mikro-klime, buke, para, fizičkih i hemijskih štetnosti) vrši ovlašteno pravno lice u roku od svake tri (3) godine i to u zimskom i ljetnom periodu.

Ovlašteno pravno lice koje vrši pregled uslova radne sredine dužno je dostaviti stručni nalaz o ispitivanju radne sredine, a Preduzeće treba da postupi kako je definisano u stavu 1. ovog člana.

X ZAŠTITA ŽENA, OMLADINE I INVALIDA

Član 47.

Mjerama zaštite na radu u vezi sa zaštitom žena, omladine i invalidnim uposlenicima obezbjeđuje se očuvanje zdravlja i psihofizičkog razvoja mladih uposlenika, normalno ostvarivanje materinstva i sprečavanje daljeg smanjivanja i potpunog gubitka radne sposobnosti uposlenika kod kojih je radna sposobnost već smanjena (invalidi).

Član 48.

Uposlenik sa smanjenom radnom sposobnošću može biti raspoređen samo na one poslove koji su predviđeni za rad invalida, odredbama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka i nalazom nadležnog organa.

XI OBAVEZE PREMA ORGANIMA NADZORA, INSPEKCIJE RADA I INSPEKCIJE ZAŠTITE NA RADU

Član 49.

Obaveze prema inspekcijskim organima su slijedeće:

- Uprava škole, po informaciji odgovorne osobe za zaštitu od požara i zaštite na radu, će izvestiti nadležni organ inspekcije o smrtnom slučaju, kolektivnoj nesreći, težoj povredi, nezgodi i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti zdravlje uposlenika na radu,
- Odgovorno lice za zaštitu od požara i zaštite na radu je ovlaštena da sarađuje sa organima inspekcije zaštite na radu, pri njihovom vršenju redovnih odnosno vanrednih kontrolnih pregleda,
- Odgovorno lice za zaštitu od požara i zaštite na radu je ovlaštena da vrši nadzor i sprovođenje nalaza i rješenja organa inspekcije zaštite na radu, te iste izvještava o izvršenju tih akata, putem neposrednog rukovodioca.

DRUGA GIMNAZIJA SARAJEVO • SUTJESKA 1 • 71 000 SARAJEVO • BOSNA I HERCEGOVINA

TEL: +387 33 586-361 • FAX: +387 33 586-371 • ID BROJ SKOLE 4200145800009

Član 50.

Svaki akt, rješenje, naređenje, zahtjev, prijedlog u vezi sa zaštitom na radu koji se dostavlja školi od strane inspekcijske rade, mora se dostaviti i odgovornom licu za zaštitu od požara i zaštite na radu, radi upoznavanja i poduzimanja daljnih odgovarajućih mjeru kako bi se moglo pristupiti otklanjanju uočenih nedostataka u oblasti zaštite na radu.

Član 51.

U slučaju kad je organ inspekcijske zaštite na radu utvrdio nedostatke i nepravilnosti u primjeni mjera propisa o zaštiti na radu i odredio rokove za otklanjanje istih, odgovorno lice za zaštitu od požara i zaštite na radu je dužno putem odgovornih rukovodioca preduzeti potrebne mjeru za otklanjanje utvrđenih nedostataka, odnosno nepravilnosti do određenog roka, te o tome, putem neposrednog rukovodioca, izvještava inspekciiju o izvršenju njihovih naloženih mjeru.

XII DISCIPLINSKA ODGOVORNOST ZA UPOSLENIKE, ZBOG NEPRIDRŽAVANJA PROPISANIH MJERA ZAŠTITE NA RADU

Član 52.

Povrede radne obaveza iz oblasti zaštite na radu s obzirom na težinu posljedica mogu biti lakše i teže, a sankcije su definirane u Pravilniku o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti.

XIII SARADNJA SA EKSTERNIM SUBJEKTIMA IZ OBLASTI ZAŠTITE NA RADU

Član 53.

Saradnja sa segmentom zaštite od požara se odvija u skladu sa zakonima koji reguliraju oblast zaštite na radu i zaštite od požara, te u skladu sa propisima koji su doneseni na osnovu ovih zakona.

Član 54.

Saradnja sa Kantonalnom upravom civilne zaštite Kantona Sarajevo odvija se u skladu sa zakonima koji reguliraju oblast zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća te u skladu sa propisima koji su doneseni na osnovu ovih zakona.

Član 55.

Saradnja sa ovlašćenim pravnim licem registriranim za pružanje usluga iz oblasti zaštite na radu odvija se u skladu sa zakonima koji reguliraju oblast zaštite na radu, te u skladu sa propisima koji su doneseni na osnovu ovih zakona.

Član 56.

Služba zaštite od požara i zaštite na radu je ovlaštena da sarađuje sa pravnim licima ustanovama i institucijama iz člana 53., 54. i 55., ovog Pravilnika, u cilju provođenja poslova zaštite na radu.

XIV PRUŽANJE PRVE POMOĆI POVRIJEĐENIM, ISPITIVANJE UZROKA POVREDE NA RADU

Član 57.

Uposlenik koji se povrijedi dužan je, ukoliko je u mogućnosti odmah i bez odlaganja da obavijesti neposrednog rukovodioca ili odgovorno lice za zaštitu od požara i zaštite na radu.

Svaki uposlenik je dužan da ukaže prvu pomoć povrjeđenom uposleniku, te osigura prevoz do najbliže zdravstvene ustanove

Član 58.

U svim radnim prostorijama škole, na vidnom i pristupačnom mjestu moraju biti postavljeni ormarići sa potrebnim sanitetskim sredstvima za pružanje prve pomoći.

Na broj od 50 uposlenika mora postojati i biti postavljen najmanje 1 (jedan) sanitetski ormarić (ormarić prve pomoći) sa kompletним sadržajem, koji se mora dopunjavati nakon njegove upotrebe ili isteka roka za upotrebu.

Član 59.

Na sanitetskim ormarićima moraju biti označeni:

- brojevi telefona najbliže zdravstvene ustanove,
- brojevi telefona zavoda za hitnu medicinsku pomoć,
- imena lica koja su osposobljena za pružanje prve pomoći,

Član 60.

U slučaju kolektivne nesreće ili elementarnih nepogoda, sva prevozna sredstva škole stavljuju se na raspolaganje radi transporta povrijeđenih uposlenika do najbliže zdravstvene ustanove.

Utvrđivanje uzroka povrede na radu

Član 61.

Neposredno poslije ukazane prve pomoći povrijeđenom licu na radu, preuzimaju se potrebne mjere u cilju detaljnog ispitivanja slučaja. Obaveza prisutnih uposlenika na licu mesta je da preuzmu sve neophodne mjere kako bi se mjesto gdje se dogodila nezgoda osiguralo, i da bi se sačuvali tragovi dok se ne provede uviđajna radnja. Cilj uviđaja je da se utvrde uzroci i izvori povrede, mjere za njihovo dalje sprječavanje, kao i odgovornosti za nastalu povredu na radu.

Član 62.

Povredom na radu smatra se svaka povreda, koja je prouzrokovana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili hemijskim dejstvima, kao i zadobijena povreda na službenom putu, povreda nastala prilikom dolaska na rad, odnosno odlaska sa posla kući i druge nesreće regulisane odgovarajućim zakonskim propisima.

Član 63.

Na mjestu gdje se dogodila povreda ili nezgoda, ne smije se ništa preuzimati u cilju promjene faktičkog stanja, dok se ne utvrde svi uzroci povredovanja koji obuhvataju:

- uvidaj na licu mesta,
- ispitivanje povrijeđenog (ako je to moguće), očevidaca i neposrednog rukovodioca,
- pregled korištenih sredstava za rad i oruđa,
- pregled korištenih zaštitnih sredstava i opreme za ličnu zaštitu,
- uvid u druge okolnosti značajne za otkrivanje uzroka povrede uposlenika.

Član 64.

Za svakog povrijeđenog i profesionalno oboljelog uposlenika na radu odgovornog lica za zaštitu od požara i zaštite na radu vodi dosije sa cjelokupnom dokumentacijom, u vezi sa nastalom povredom, odnosno oboljenjem koji se čuva kao akt trajne vrijednosti.

U dosjeu o povredi uposlenika na radu čuvaju se:

- zapisnici, nalazi, izvještaji, skice, fotografije i drugi prilozi koji su sačinjeni u toku uviđaja,
- primjerak prijave o nesreći na radu sa upisanom dijagnozom, koju je utvrdio ljekar koji je pregledao povrijeđenog uposlenika,
- prijava podnesena nadležnim organima za utvrđivanje odgovornosti za povredu na radu.

Zabрана upotrebe duhanskih prerađevina

Član 65.

Za uposlenike koji upotrebljavaju duhanske prerađevine bit će osigurana posebna prostorija, odnosno mjesto namjenjeno za upotrebu duhanskih proizvoda.

XV VOĐENJE EVIDENCIJA I ČUVANJE DOKUMENATA IZ OBLASTI ZAŠTITE NA RADU

Član 66.

Škola, odnosno sekretarijat škole je dužan voditi evidenciju i čuvati dokumente iz oblasti zaštite na radu na način i po postupku kako je određeno važećim propisima:

- Evidencija o obuci uposlenika i provjeri znanja iz oblasti zaštite na radu,
- Evidencija o uposlenicima raspoređenim na radno mjesto sa posebnim uslovima rada,
- Evidencija o izvršenim pregledima i ispitivanjima fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklime u radnim i pomoćnim prostorijama,
- Evidencija o izvršenim pregledima i ispitivanjima sredstva rada i opreme iz člana 12. Zakona o zaštiti na radu,
- Evidencija o izvršenim pregledima i ispitivanjima sredstva lične zaštite iz člana 8. stav 2. Zakona o zaštiti na radu,
- Evidencija o izvršenim pregledima i ispitivanjima elektro i gromobranske instalacije kao i instalacije u eksternoj izvedbi,
- Evidencija o povredama na radu oboljenjima uposlenika, profesionarnih oboljenja, kao i o uzrocima povreda na radu
- Evidencija o smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima,
- Evidencija o periodičnim ljekarskim pregledima uposlenika (sistemske pregledi).

XVII ZAŠITNA SREDSTAVA-OPREMA I RADNE UNIFORME

Član 67.

Radi zaštite uposlenika na radu koji su za vrijeme rada izloženi određenim vrstama štetnosti i opasnosti, a koje se ne mogu otkloniti drugim zaštitnim mjerama, daju im se na upotrebu lična zaštitna sredstva, odnosno zaštitna oprema. Škola vodi evidenciju o trebovanju i zaduženju lične zaštitne opreme za svakog uposlenika posebno.

XVIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 68.

Sa odredbama ovog Pravilnika moraju biti upoznati svi uposlenici škole i stručna lica koja rade u objektima škole.

Član 69.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika vrše se na način i po postupku predviđenom za njegovo donošenje.

Član 70.

Tumačenje odredaba ovog Pravilnika daje Sekretar škole.

Član 71.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od objavlјivanja na web stranci.

